

Kancelaria Prezesa
Rady Ministrów

W SŁUŻBIE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ POLAKOM I POLONII NA ŚWIECIE

PEŁNOMOCNIK RZĄDU DO SPRAW
POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ

Grudzień 2019 r. – Listopad 2023 r.

**W SŁUŻBIE
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
POLAKOM I POLONII
NA ŚWIECIE**

PEŁNOMOCNIK RZĄDU DO SPRAW
POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ

Grudzień 2019 r. – Listopad 2023 r.

Spis treści

WSTĘP	6
POLONIA I POLACY NA ŚWIECIE	8
Liczebność i rozmieszczenie	8
Polonia	10
POLITYKA POLONIJNA	13
STRATEGICZNE CELE POLITYKI POLONIJNEJ	13
Umacnianie tożsamości narodowej oraz przekazywanie kolejnym pokoleniom języka, kultury oraz znajomości historii i tradycji polskiej	13
Aktywizowanie społeczności polonijnych oraz wzmacnianie ich struktur i budowanie pozycji w społeczeństwach zamieszkiwania	13
Angażowanie Polonii w budowanie pozytywnego wizerunku Polski, jej prestiżu oraz wzmacnianie kontaktów Polski z krajami zamieszkiwania na różnych płaszczyznach	14
Pełnomocnik Rządu do spraw współpracy z Polonią i Polakami za Granicą	14
Odznaka Honorowa za Zasługi dla Polonii i Polaków za Granicą	15
KOORDYNACJA DZIAŁAŃ	17
MIĘDZYRESORTOWY ZESPÓŁ DO SPRAW POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ ..	17
Rządowy Program Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą	18

WSPARCIE POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ	20
Publikacje polonijne finansowane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, w ramach konkursu „Polonia i Polacy”	22
WSPARCIE DLA POLAKÓW Z UKRAINY	25
Formy wsparcia Polaków na Wschodzie, szczególnie po wybuchu wojny oraz w obliczu prześladowań mniejszości Polskiej na przykładzie – Ukraina i Białoruś	26
INICJATYWY PEŁNOMOCNIKA	28
OBCHODY DNI POLONII	28
Islandia	28
Belfast	28
POLONIJNE FORUM EKONOMICZNE W RAMACH FORUM EKONOMICZNEGO	29
Polonijne Forum Ekonomiczne w Karpaczu 2020 r.	30
Polonijne Forum Ekonomiczne w Karpaczu 2021 r.	30
Polonijne Forum Ekonomiczne w Karpaczu 2022 r.	31
Polonijne Forum Ekonomiczne w Karpaczu 2023 r.	32
ZJAZD BADACZY POLONII	33
I Zjazd Badaczy Polonii	33
II Zjazd Badaczy Polonii	34
III Zjazd Badaczy Polonii	34
FORUM POLONIJNE	36
Konferencja pt. „Wyzwania pokoleniowe – dziedzictwo nestorów Polonii”	36

XXIV Forum Polonijne Akademii Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu „Polska i Polonia w solidarności z Ukrainą”	36
„Moja droga do Polonii i Wiary” – jubileuszowe Forum Polonijne w Toruniu i Warszawie	37
KONFERENCJE	38
STRONA INTERNETOWA POLONIA.GOV.PL.....	40

WIZYTY I SPOTKANIA Z ORGANIZACJAMI POLONIJNYMI I ŚRODOWISKAMI POLSKIMI	41
---	-----------

PROMOCJA TEMATYKI POLONIJNEJ	47
Rada programowa TVP Polonia	47
Rocznica solidarności z walczącą Ukrainą	47
Obchody Świąt z Rodakami	49

PODZIĘKOWANIA	50
----------------------------	-----------

WSTĘP

Szanowni Państwo,

stanowisko Pełnomocnika Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą, które mam zaszczyt pełnić z nominacji Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego od 16 grudnia 2019 r., jest odpowiedzią na potrzebę skoordynowania działań Rzeczypospolitej Polskiej wobec liczącej ponad 20 mln osób grupy Polaków i osób polskiego pochodzenia zamieszkałych poza Ojczyzną. Uwarunkowania historyczne i dramatyzm ludzkich wyborów sprawiły, że Polacy opuszczali Ojczyznę w różnych okolicznościach społeczno-historycznych. Byli deportowani, zsyłani, wyjeżdżali z kraju z powodów politycznych i ekonomicznych, w wyniku zmiany granic lub z przyczyn osobistych. Wszystko to sprawiło, że polska diaspora, budowana i kształtowana przez stulecia, należy do najliczniejszych na świecie. Łączy nas wyjątkowa wspólnota własnego języka, historii, kultury oraz tradycji głęboko zakorzenionych w wierze chrześcijańskiej. Wyzwaniem stojącym przed Polonią i Polakami za granicą jest dziś przekazywanie tejże drogocennej polskości kolejnym pokoleniom, dbałość o dobro Polski i wspieranie jej w wymiarze międzynarodowym. Do zadań państwa polskiego należy natomiast rozwijanie dialogu

z Rodakami mieszkającymi na wszystkich kontynentach i wspieranie ich w pielęgnowaniu polskości wszędzie tam, gdzie żyją.

Chciałbym, aby przedstawione na kolejnych stronach informacje dały Państwu nie tylko obraz pomocy państwa polskiego dla Polonii i Polaków za granicą, ale także z możliwości, jakie daje koordynacja tych działań przez Pełnomocnika Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą oraz zespołu, który wspiera mnie w realizacji tych zadań.

Przedstawiam wybrane aspekty mojej działalności za okres od 16 grudnia 2019 r. do końca listopada 2023 r.

Z wyrazami szacunku

Jan Dziejczak

Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów,
Pełnomocnik Rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą

Polonia i Polacy na świecie

Na wszystkich kontynentach i w większości krajów świata żyją Polacy i osoby polskiego pochodzenia. To około 20 mln ludzi, określanych często, choć nieprecyzyjnie, wspólną nazwą „Polonia”. Jest wiele różnic, które charakteryzują grupy Polaków żyjących za granicą: czas i przyczyny wyjazdu z Polski tych osób lub ich przodków, czasem zaś zesłania lub zmiany granic Rzeczypospolitej, to czy zamieszkują w zwartych skupiskach, czy też są rozproszeni – łączy ich poczucie przynależności do Narodu Polskiego, przywiązanie do polskich tradycji i kultury, często (choć nie zawsze) znajomość języka polskiego.

Liczebność i rozmieszczenie

Szacuje się, że poza granicami Polski zamieszkuje 20 mln Polaków i osób polskiego pochodzenia. Dlatego polityka polonijna ma fundamentalne znaczenie dla polskiej racji stanu. Partnerska współpraca z Polonią i Polakami za granicą jest trwale wpisana w strategię polskiej polityki zagranicznej. Uwzględnia aktywność, programy i działania bezpośrednie administracji rządowej.

W okresie minionych pięciu lat zauważalne było ustabilizowanie się liczebności Polaków na świecie. Najliczniejsze skupiska Polonii i Polaków za granicą to Ameryka Północna (w Stanach Zjednoczonych polskie pochodzenie deklaruje ponad 9 mln osób, w Kanadzie ok. 1 mln) oraz Europa Zachodnia (przeszło 4,2 mln osób). Tylko w ramach poakcesyjnej migracji zarobkowej do państw Europy zachodniej wyjechało z Polski ok. 2,4 mln osób. Obecnie najwięcej Polaków żyje w Niemczech (ok. 2 mln), we Francji (ok. 1 mln) oraz w Wielkiej Brytanii (ok. 700 tys.). Pod względem relacji polskiej grupy narodowościowej do ludności kraju zamieszkania największe skupiska Polaków występują w Irlandii, Islandii, Holandii, Danii, Norwegii i Belgii. W Republice Czeskiej mieszka 120 tys. Polaków i osób polskiego pochodzenia. Kilkutysięczne skupiska występują także w Rumunii, na Węgrzech i na Słowacji.

Blisko milion osób polskiego pochodzenia żyje na obszarze postradzieckim (choć w tym przypadku spotyka się wyższe szacunki). Liczba Polaków na Litwie wynosi 200 tys., a na Białorusi wg oficjalnych danych 295 tys. osób (szacunki mówią nawet o 1,1 mln; oficjalne dane liczbowe mogą być zaniżone, ponieważ część osób nie ujawnia narodowości polskiej).

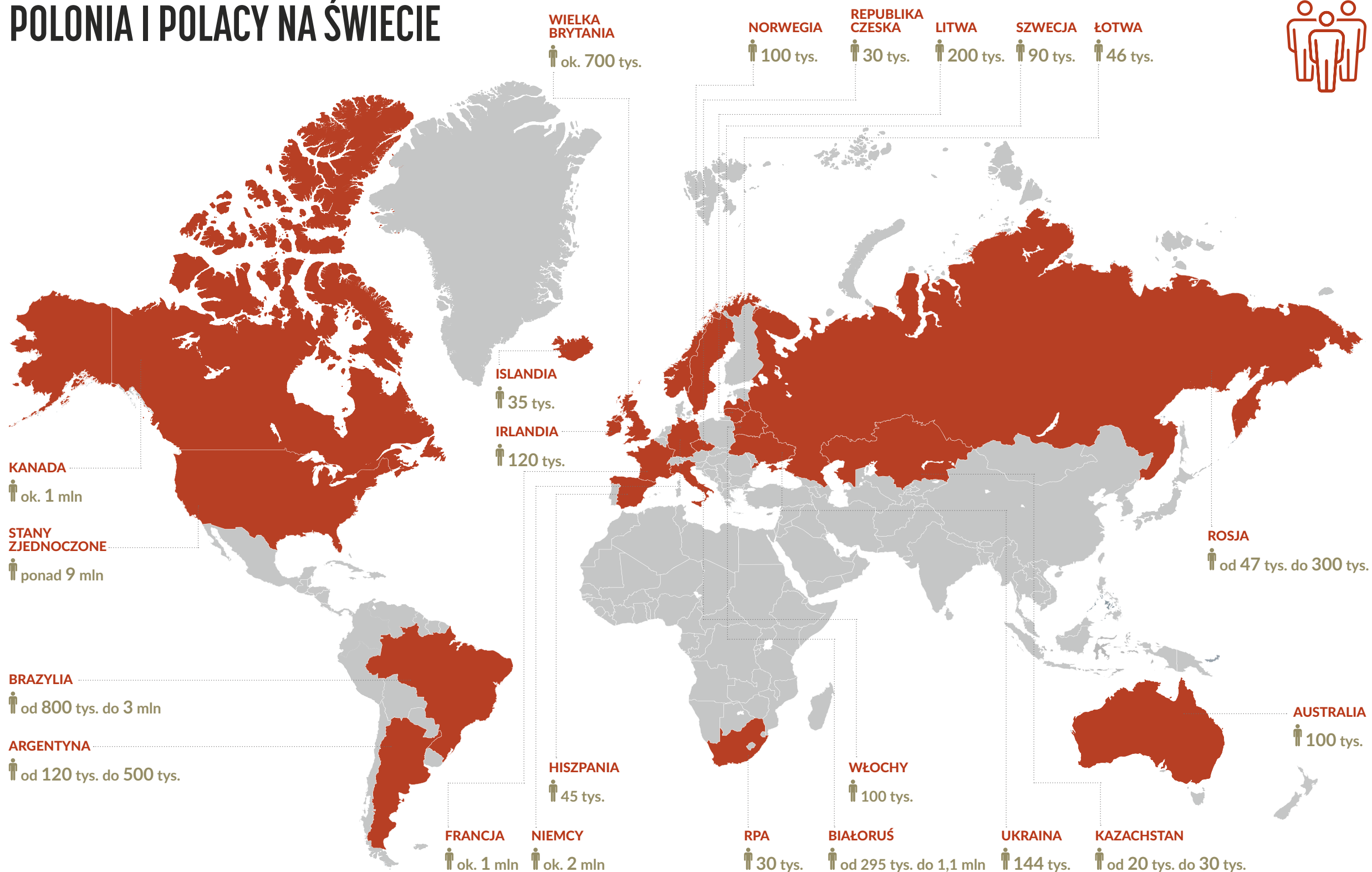
Na Ukrainie mieszka 144 tys. osób polskiej narodowości (przy czym nieoficjalne szacunki wskazują nawet na 1 mln osób o polskich korzeniach). Aktualne szacunki bazujące na danych z placówki wskazują, że w Kazachstanie to przedział między 20 a 30 tys. Polaków, na Łotwie – 46 tys., podczas gdy w Rosji między 47 tys. a 300 tys. osób polskiej narodowości.

W pozostałych pozaeuropejskich regionach świata najważniejsze skupiska ludności polskiej występują w Brazylii (szacunki wskazują od 800 tys. do 3 mln osób), Argentynie (od 120 tys. do ok. 500 tys.) oraz w Australii (100 tys. osób). Szeroko zakrojone badania nad migracjami i obecnością Polaków i osób polskiego pochodzenia na świecie rozpoczął Instytut Pokolenia. Planowane jest ich kontynuowanie i publikacja kolejnych raportów. Pozwoli to w przyszłości lepiej zaplanować działania oraz obserwować tendencje i zjawiska migracji i powrotów do Polski.

POLONIA. Jest to zbiorowość osób urodzonych poza Polską, których przodkowie opuścili Polskę. Osoby należące do Polonii związki z tradycją i kulturą narodową zachowują w drugim pokoleniu, a zazwyczaj i dalszych. Traktują one więzi z Polską jako część historii rodzinnej, a więc i swojej własnej. Członkowie społeczności polonijnych często nie znają Polski z autopsji bądź lub jedynie sporadycznie ją odwiedzali. Znajomość języka polskiego bądź często zanikła, bądź (zazwyczaj) jest ograniczona. Ten aspekt trzeba brać pod uwagę przy doborze języka komunikacji z Polonią. Poziom identyfikowania się z polskimi sprawami jest zróżnicowany – od często spotykanego pewnego dystansu, po zachowania afirmatywne, demonstrowane w historycznych momentach (np. 100. rocznica Odzyskania Niepodległości Polski, wybór Papieża-Polaka czy powstanie „Solidarności”). Polonia jest w wielu krajach dobrze osadzona i stanowi w polityce polonijnej interesującą grupę docelową, zwłaszcza w zakresie promocji Polski, kształtowania wizerunku kraju poza granicami czy ochrony dobrego imienia Polski. Zaangażowanie Polonii we współpracę z Polską dotyczy zazwyczaj ściśle określonej dziedziny (np. promocji kultury, biznesu, inwestycji czy dziedzictwa historycznego). Emigracja z okresu II wojny światowej i dekad późniejszych. Społeczność emigrantów wyjeżdżała z Polski w różnych okresach i z rozmaitych powodów: politycznych, ekonomicznych, narodowościowych. Zjawisko to trwało z różnym natężeniem od II wojny światowej do lat 90. XX wieku. Emigranci są zwykle silnie związani z Polską więzami rodzinnymi i obywatelskimi, ojczystym językiem polskim i patriotyzmem. W wielu krajach stanowią najbardziej dynamiczną grupę polonijną, która chętnie angażuje się we współpracę z Polską. Jej potencjał jest zróżnicowany i inny w poszczególnych państwach zamieszkania.

Emigranci stanowią najlepszy pomost pomiędzy Polonią a migrantami ostatnich trzech dekad (w głównej mierze poakcesyjnymi). Migranci korzystający ze swobody przepływu w Unii Europejskiej (fenomen migracyjny po akcesji Polski w 2004 r.). Migranci w państwach UE to obywatele polscy, którzy opuścili kraj, zwykle w poszukiwaniu pracy bądź ze względu na podjęcie studiów. Utożsamiają się z Polską i często ją odwiedzają, a język polski jest ich językiem podstawowym. Stosunkowo niewielu migrantów uczestniczy w życiu społecznym Polonii, ograniczając się do sporadycznego korzystania z dóbr kultury i edukacji. Zaangażowanie migrantów we współpracę z Polską ogranicza brak czasu i zaabsorbowanie rozwiązywaniem bieżących problemów życiowych. Potencjał mobilizacyjny tej grupy w krajach pobytu jest niski, co wynika z na ogół słabej

POLONIA I POLACY NA ŚWIECIE

pozycji zawodowej, ekonomicznej i społecznej. Podstawowymi wyzwaniami wobec migracji poakcesyjnej jest utrzymanie jak najbliższego jej kontaktu z Polską, nauczanie języka polskiego i o Polsce najmłodszego pokolenia, a także motywowanie do powrotów. Osoby niezwiązane z Polską więzami krwi. W tej grupie są osoby niezwiązane z Polską więzami krwi czy pochodzenia, jednak oddane i rozumiejące nasz kraj i jego pozycję na świecie. Można te osoby określić „Polakami z wyboru”, najczęściej z powodu powiązań i relacji rodzinnych. Wśród nich znajdziemy byłych studentów, współmałżonków czy osoby, które zafascynowała Polska lub jakaś część jej kultury. Często są to osoby dobrze osadzone w swoich krajach i gwarantujące interesujące źródło lobbingu dla spraw polskich. Stanowią cenną i pożądaną z punktu widzenia polityki rządu grupę partnerstwa polonijnego, szczególnie w krajach, gdzie historycznie Polacy za granicą rzadko osiadali.

Status Polaków za granicą w społeczeństwach krajów zamieszkania i możliwości wynikające z faktycznej pozycji społecznej są wyjątkowo zróżnicowane i determinowane kulturą oraz sytuacją polityczną krajów zamieszkania.

POLITYKA POLONIJNA

Strategiczne cele polityki polonijnej

1. Umacnianie tożsamości narodowej oraz przekazywanie kolejnym pokoleniom języka, kultury oraz znajomości historii i tradycji polskiej

Przekazywanie kolejnym pokoleniom języka, kultury oraz znajomości historii oraz tradycji wynikających z polskości, wspieranie nauczania języka polskiego, w języku polskim i wiedzy o Polsce wśród Polaków zamieszkałych za granicą oraz dzieci pracowników migrujących, w szkołach polskich przy placówkach dyplomatycznych, szkołach polonijnych i sobotnich różnych typów oraz w ramach polonistyk i lektoratów języka polskiego w zagranicznych ośrodkach akademickich.

2. Aktywizowanie społeczności polonijnych oraz wzmacnianie ich struktur i budowanie pozycji w społeczeństwach zamieszkiwania

Wzmacnianie pozycji środowisk polonijnych poprzez podnoszenie efektywności ich działania, wzrost aktywności w życiu publicznym w krajach zamieszkania oraz popularyzowanie wiedzy o przysługujących im prawach. Podstawowe znaczenie ma ochrona praw mniejszości polskich oraz praw obywateli RP niezależnie od kraju zamieszkania. Należy wspierać nowoczesne formy wewnętrznego komunikowania się Polaków za granicą. Kluczowe jest współdziałanie wszystkich grup w ramach krajów zamieszkania, obejmujące organizacje polonijne, młodzież i wybitne postaci o znaczeniu opiniotwórczym.

3. Angażowanie Polonii w budowanie pozytywnego wizerunku Polski, jej prestiżu oraz wzmacnianie kontaktów Polski z krajami zamieszkiwania na różnych płaszczyznach

Kluczowe znaczenie mają: rozwijanie więzi młodego pokolenia z Polską poprzez promowanie bezpośrednich kontaktów i podróży do Polski, wiązanie potencjału gospodarczego Polaków za granicą z rozwojem ekonomicznym Polski, wspieranie biznesu polonijnego, nowoczesnych form komunikacji z Polską i opinią publiczną w kraju. Należy traktować priorytetowo działania zmierzające do zachowania i umacniania tożsamości narodowej. W ramach polskiej oferty kulturalnej kierowanej za granicę należy uwzględniać potrzeby Polaków za granicą, a także możliwości ich udziału w promocji kultury polskiej. Ważne jest również zachęcanie naukowców polskiego pochodzenia pracujących za granicą do powrotu do kraju lub nawiązania innych form współpracy akademickiej i naukowej z polskimi uczelniami i jednostkami badawczymi.

W 2020 roku z inicjatywy Rządu zostało zrealizowane przeniesienie środków finansowych na współpracę polonijną z budżetu Kancelarii Senatu do budżetów Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i poszczególnych ministerstw realizujących zadania związane ze wsparciem Polonii i Polaków za granicą. Intencją tej zmiany było pełne zintegrowanie polityki polonijnej z polityką zagraniczną Rządu RP (przeniesienie narzędzi polityki polonijnej do władzy wykonawczej). Fundamentalnym założeniem Programu jest partnerska i interaktywna współpraca w ramach szeroko rozumianej polityki polonijnej jako elementu polityki zagranicznej państwa, której celem jest wzmocnienie zrozumienia i skutecznego poparcia dla polskiej racji stanu i priorytetów polskiej polityki zagranicznej przy wykorzystaniu potencjału środowisk polskich za granicą do promocji i budowy pozytywnego wizerunku Polski w świecie.

Pełnomocnik Rządu do spraw współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

W 2019 r. w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów ustanowiono stanowisko Pełnomocnika ds. współpracy z Polonią i Polakami za Granicą, który pełni rolę koordynatora działań organów administracji rządowej oraz innych podmiotów realizujących zadania na rzecz Polonii i Polaków za Granicą. Koordynująca rola Pełnomocnika przekłada się na ścisłe współdziałanie z Sekretarzem Stanu

w Ministerstwie Spraw Zagranicznych odpowiedzialnym za kwestie współpracy z Polakami za granicą.

Odnaka Honorowa za Zastugi dla Polonii i Polaków za Granicą

Odnaka Honorowa za Zastugi dla Polonii i Polaków za Granicą została ustanowiona z inicjatywy Pełnomocnika Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2023 r. **w sprawie ustanowienia Odznaki Honorowej za Zastugi dla Polonii i Polaków za Granicą** (Dz.U. 2023 poz. 814).

Ustanowienie odznaki jest zadośćuczynieniem wobec ponad 20-milionowej rzeszy Polaków oraz osób polskiego pochodzenia żyjących poza granicami Polski. Osoby te, często zmuszone do emigracji wbrew swojej woli lub do zamieszkania w innym państwie ze względu na niezależne od nich zmiany granic, od wieków są niezmiennie zaangażowane w utrzymywanie polskości na całym świecie. Czynią to przez: umacnianie polskiej tożsamości narodowej oraz wiedzy o Polsce wśród Polonii

i Polaków za granicą, nauczanie języka polskiego i w języku polskim dzieci i młodzieży polonijnej, wspieranie środowisk polonijnych w szerzeniu wiedzy oraz dbaniu o dobre imię Rzeczypospolitej Polskiej, aktywizację środowisk polonijnych na rzecz budowania propolskiego lobby za granicą, ochronę oraz popularyzację polskiego dziedzictwa kulturowego (zarówno materialnego, jak i niematerialnego), a także wzmacnianie więzi społeczności polonijnej i polskiej zamieszkałej za granicą z Ojczyzną. Wspieranie tych działań nigdy dotąd nie było uhonorowane jako wartość sama w sobie. Ustanowienie Odznaki uzupełnia tę lukę.

KOORDYNACJA DZIAŁAŃ

Międzyresortowy Zespół do spraw Polonii i Polaków za Granicą

Zgodnie z Zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów nr 230 w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw Polonii i Polaków za Granicą (M.P. poz. 1004) celem pracy tego Zespołu, jak i funkcji Pełnomocnika Rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą, który jest jednocześnie jego przewodniczącym, jest jak najlepsza koordynacja działań administracji rządowej w tym zakresie. Realizując to zadanie, Pełnomocnik zgromadził kompletne informacje o zaangażowaniu merytorycznym i finansowym administracji rządowej w działania dla Polonii i Polaków za granicą, z zamiarem omówienia tych materiałów na pierwszym spotkaniu Zespołu. W związku z rosyjską agresją na Ukrainę zostało ono przesunięte w czasie i odbyło się 19.07.2022 r. w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z udziałem premiera Mateusza Morawieckiego.

Podczas spotkania Pełnomocnik zaprezentował zebrane przez siebie dane, z których wynika, że działania związane z opieką i wsparciem dla Polonii i Polaków prowadzi 13 resortów i 7 instytucji podległych i nadzorowanych przez Premiera. W 2022 r. budżet tych podmiotów przeznaczony na opiekę nad Polonią i Polakami wyniósł ponad 580 mln zł (wzrost o 50% wobec roku 2021). Resorty, które najwięcej wydatkują na ten cel, to: Ministerstwo Edukacji i Nauki, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Dziedziny, w które – w ramach opieki i współpracy z Polonią i Polakami za granicą – państwo polskie inwestuje najwięcej, to oświata poza granicami, zadania wynikające z Ustawy o repatriacji oraz Karty Polaka, bezpośrednie wspieranie działalności polonijnej w różnych dziedzinach poprzez konkursy dotacyjne

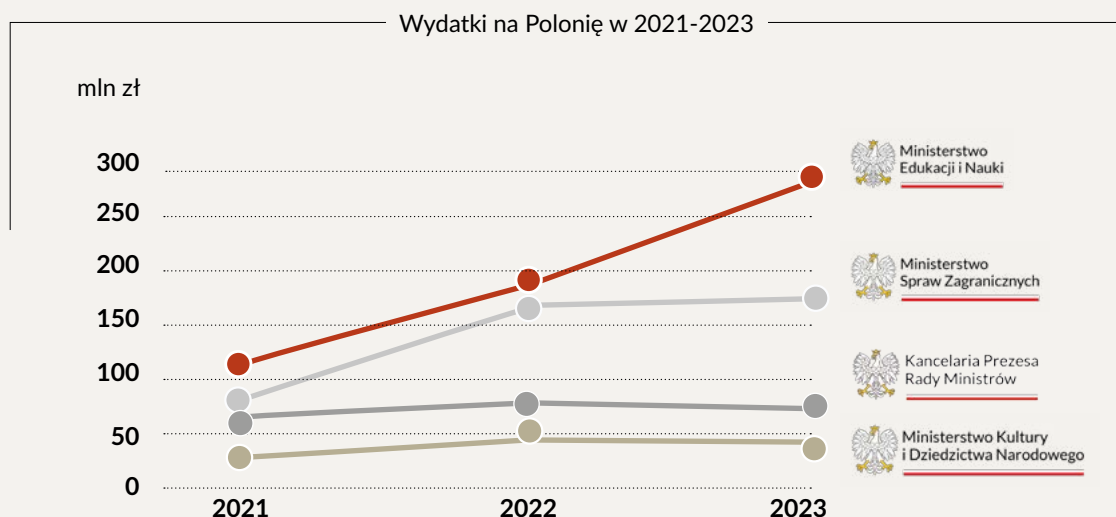
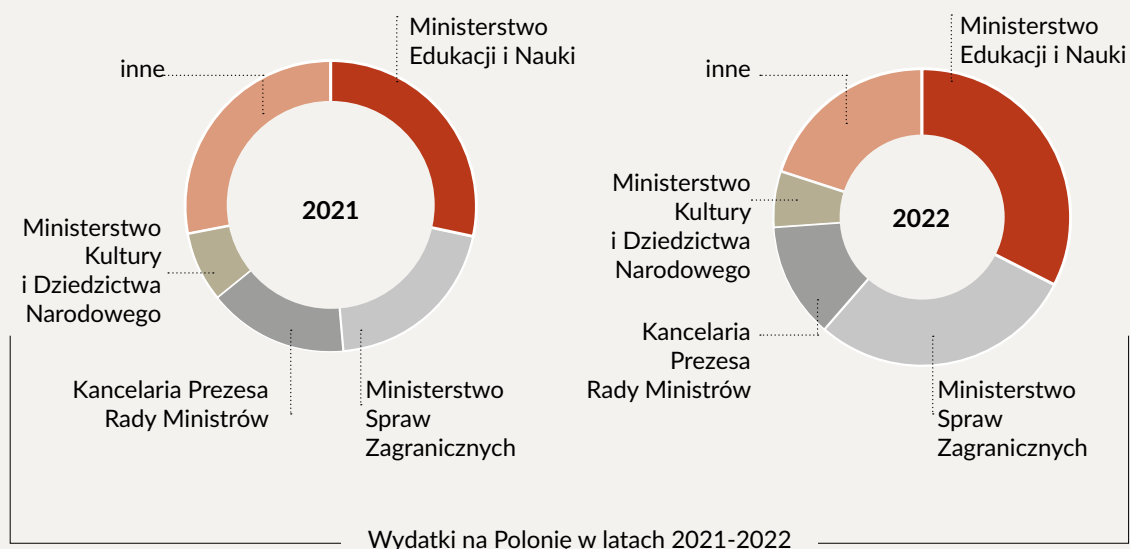
„Polonia i Polacy za granicą” oraz „Infrastruktura polonijna”, a także ochrona polskiego dziedzictwa kulturowego za granicą.

Rządowy Program Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

6 listopada 2023 r. Międzyresortowy Zespół do spraw Polonii i Polaków za Granicą, jednogłośnie przyjął uchwałę ws. projektu Rządowego Programu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą na lata 2023–2030. Program nakreśla strategię realizacji przez Rząd RP polityki polonijnej definiowanej jako zespół działań podejmowanych w ramach polityki zagranicznej RP i z założeniem komplementarnego wypełniania celów, w tym corocznie nakreślanych kierunków polityki zagranicznej. Przyjmuje się, że ma ona dynamiczny, wieloaspektowy i horyzontalny charakter i jest ustawicznie determinowana przez czynniki geograficzne, polityczne, społeczne oraz kulturowe.

Wsparcie finansowe Państwa Polskiego dla Polonii i Polaków za granicą w latach 2021-2022

	2021	2022
Ministerstwo Edukacji i Nauki	109 mln zł	173,3 mln zł
Ministerstwo Spraw Zagranicznych	77,5 mln zł	154,5 mln zł
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	57,8 mln zł	66,2 mln zł
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	30,7 mln zł	32,6 mln zł
Inne	106,2 mln zł	106,3 mln zł
Razem	381,2 mln zł	532,9 mln zł

WSPARCIE POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ W KPRM

Od 2020 r. środki przeznaczone na pomoc Polonii i Polakom za granicą z Kancelarii Senatu RP znajdują się w dyspozycji: Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (KPRM), Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Za koordynację polityki związanej z Polonią i Polakami za granicą odpowiedzialny jest Pełnomocnik Rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą, sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Pełnomocnik Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą, działając na podstawie Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.) oraz Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 o finansach publicznych (Dz.U. 2021 poz. 305 z późn. zm), ogłasza otwarty konkurs ofert: Polonia i Polacy za Granicą.

Priorytetem Pełnomocnika jest efektywna dystrybucja środków dla organizacji pozarządowych wspierających funkcjonowanie organizacji polonijnych. Przejawem troski o dobro naszych Rodaków mieszkających za granicą Polski jest uznanie, że kluczową

sprawą jest zapewnienie możliwości nauki języka polskiego, konieczność dbania o dobry wizerunek Polski i Polaków oraz potrzeba budowania propolskiego lobby w krajach zamieszkania.

Podmiotami uprawnionymi do otrzymania środków są zarejestrowane w Polsce:

- niebędące jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych lub przedsiębiorstwami, instytucjami badawczymi, bankami i spółkami prawa handlowego będącymi państwowymi lub samorządowymi osobami prawnymi, nie działające w celu osiągnięcia zysku osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego,
- stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
- spółdzielnie socjalne,

- spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów Ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, które nie działają w celu osiągnięcia zysku, przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców.

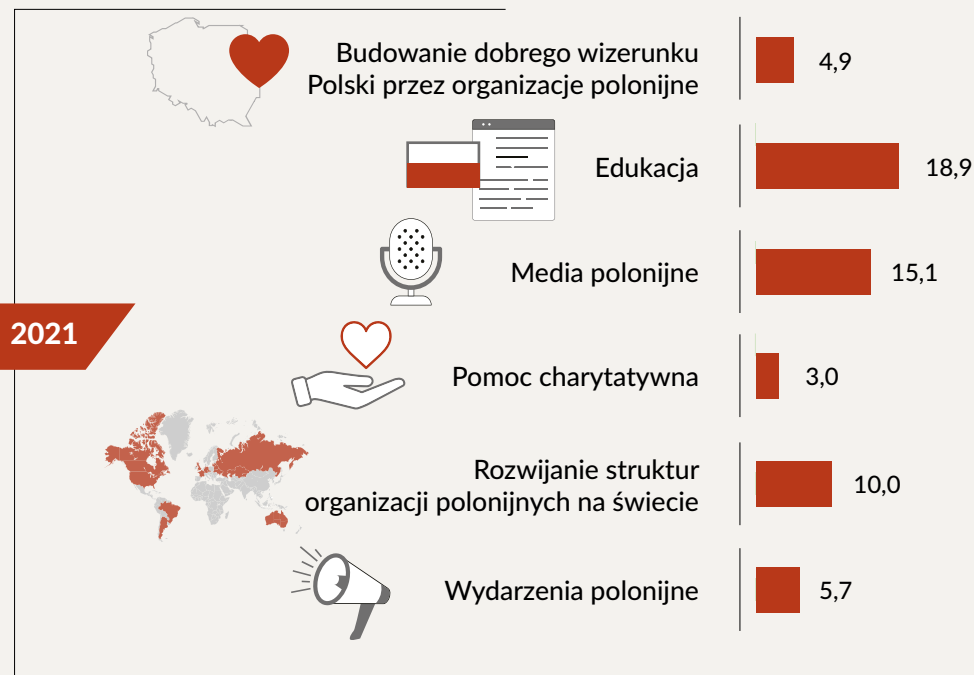
Publikacje polonijne finansowane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu „Polonia i Polacy”

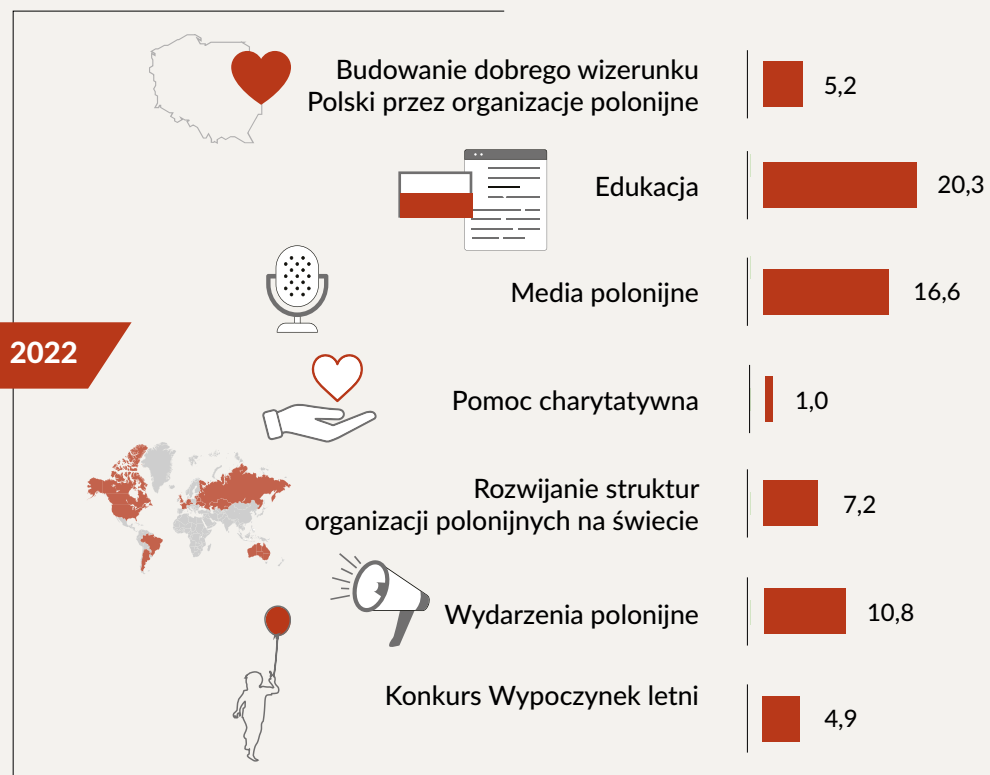
Konkurs Polonia i Polacy za granicą

dane wraz z kontynuacją umów

2021

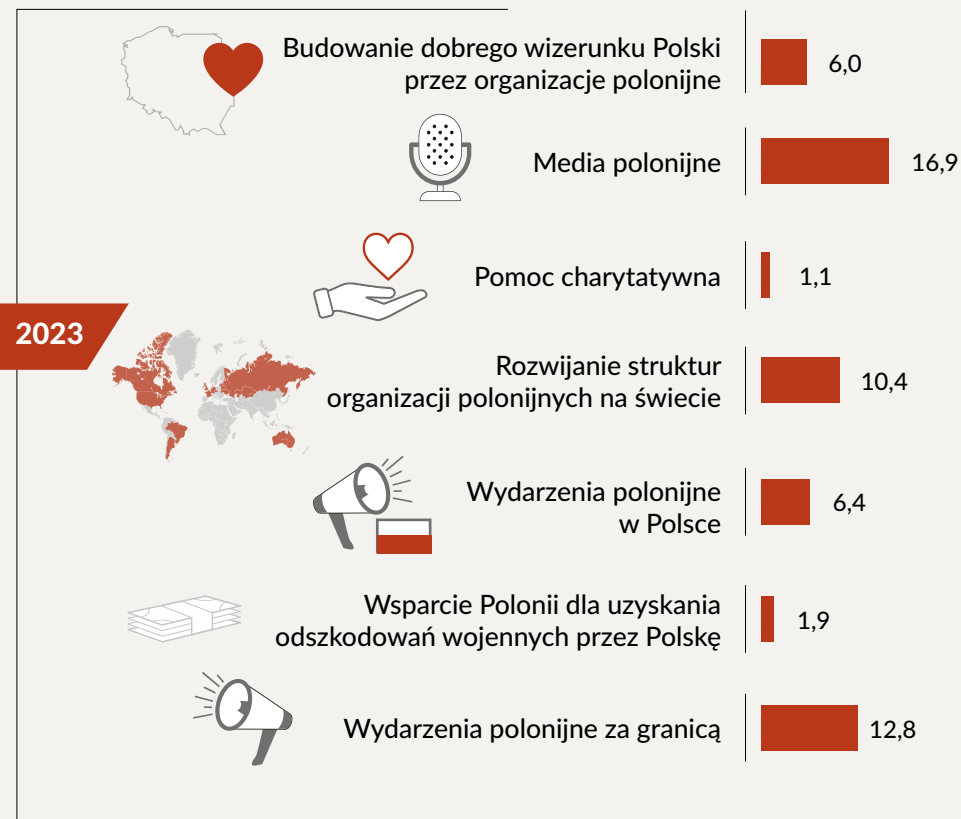
2022

Konkurs Polonia i Polacy za granicą

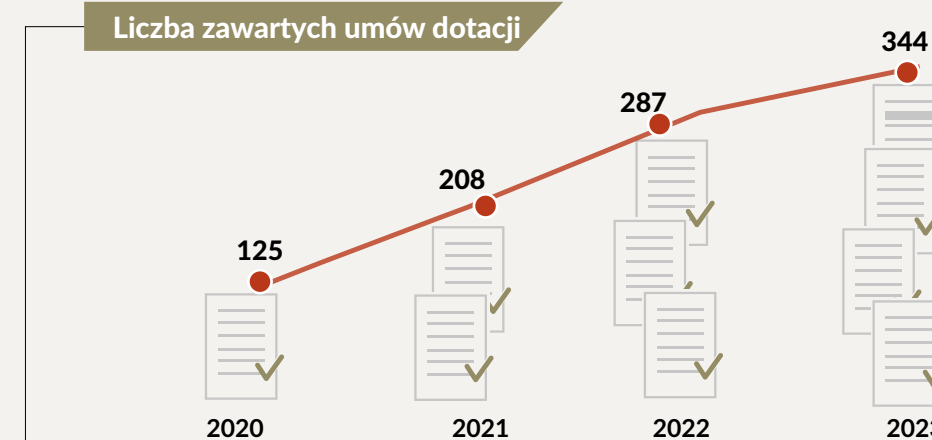
dane wraz z kontynuacją umów

2023

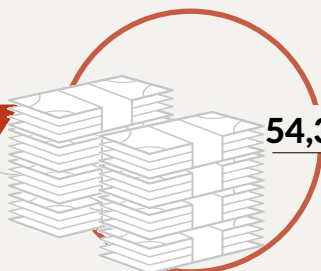
■ łączna kwota udzielonych dotacji [mln zł]

Liczba zawartych umów dotacji

Specjalne wsparcie dla Polonii i Polaków ze środków KPRM

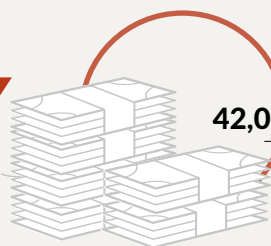
2020

54,3 mln zł

Specjalne wsparcie w roku 2020 (ze względu na pandemię nie było możliwe ogłoszenie konkursu)

2022

42,0 mln zł

w tym:

pomoc Polakom, którzy pozostali na Ukrainie

■ 7,0 mln zł

pomoc polskim uchodźcom wojennym udzielona w Polsce

■ 28,4 mln zł

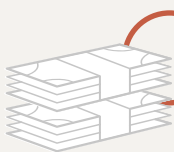
wypoczynek letni polskich dzieci z Ukrainy przebywających w Polsce

■ 1,8 mln zł

wsparcie struktur organizacji polskich na Ukrainie

■ 4,8 mln zł

2023

15,6 mln zł

w tym:

pomoc Polakom, którzy pozostali na Ukrainie

■ 7,9 mln zł

pomoc polskim uchodźcom wojennym udzielona w Polsce

■ 2,9 mln zł

wsparcie struktur organizacji polskich na Ukrainie

■ 4,7 mln zł

Wsparcie dla Polaków z Ukrainy

W związku z barbarzyńskim atakiem Rosji na Ukrainę, tysiące naszych Rodaków zostało bezpośrednio zagrożonych działaniami wojennymi. Jako Pełnomocnik Rządu do Spraw Polonii i Polaków za Granicą natychmiast podjąłem szereg działań na rzecz pomocy Polakom posiadającym Kartę Polaka oraz ich rodzinom, zarówno tym, którzy przebywają na Ukrainie, jak i tym, którzy postanowili schronić się w Polsce.

Warto przypomnieć, iż społeczność polska na Ukrainie szacowana jest od 500 tys. do ponad 1 mln osób. Najważniejszym obszarem pobytu Polaków na Ukrainie jest Ukraina Zachodnia i Środkowa, niemniej środowiska polskie istnieją i działają także na Wschodzie. Dzięki decyzji rządu Jarosława Kaczyńskiego od 2008 roku nasi Rodacy mieszkający na Ukrainie mają możliwość uzyskiwania Karty Polaka, dokumentu oficjalnie potwierdzającego przynależność do Narodu Polskiego. Zgodnie z Ustawą o Karcie Polaka, jej posiadaczom przyznano szereg przywilejów i świadczeń, np. bezpłatną wizę do Polski, prawo do pracy, a także, a chwilą podjęcia decyzji o osiedleniu w Polsce, specjalne świadczenia pieniężne oraz szybką ścieżkę uzyskania polskiego obywatelstwa. Od 2008 roku Kartę Polaka wydano na Ukrainie prawie 150 000 osób, z czego ponad 70 000 w Konsulacie we Lwowie.

W związku z tym, Pełnomocnik Rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą od 24 lutego podjął szereg **działań pomocowych skierowanych właśnie do tej grupy osób: naszych Rodaków z Ukrainy oraz ich najbliższych, którzy uciekając przed wojną znaleźli schronienie w Polsce**. Działania te stanowią rozwinięcie – w duchu Karty Polaka – ogromnego programu rządowego skierowanego do wszystkich uchodźców z Ukrainy.

Pełnomocnik Rządu do Spraw Polonii i Polaków za Granicą podjął natychmiastowe działania uzupełniające adresowane do naszych Rodaków z Ukrainy, posiadaczy Karty Polaka. Skierował też apel do Polonii i Polaków z całego świata o pomoc i solidarność z walczącą Ukrainą.

Formy wsparcia Polaków na Wschodzie, szczególnie po wybuchu wojny na Ukrainie oraz w obliczu prześladowań mniejszości Polskiej na Białorusi.

28 czerwca 2021 r. w Białymstoku odbyło się otwarcie **Centrum Pomocy Humanitarnej pomagającego Polakom z Białorusi** w ramach projektu SOS Białoruś – finansowanego przez Kancelarię Premiera, a realizowanego przez Podlaski Oddział Stowarzyszenia Wspólnota Polska. Celem Centrum Pomocy Humanitarnej jest bieżąca reakcja na potrzeby polskiej społeczności za wschodnią granicą oraz doraźne działania solidarnościowe i wsparcie osób polskiego pochodzenia, które ze względu na swoją działalność na rzecz polskości i wolności znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Centrum oferuje pomoc dla tych osób, które ze względu na represje zdecydowały się na wjazd do Polski z zamiarem czasowej lub stałej emigracji. Projekt powstał w partnerstwie Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” oraz Fundacja Wolność i Demokracja. Największe organizacje pozarządowe działające na rzecz Polonii i Polaków za granicą Fundacja Wolność i Demokracja, Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie oraz Stowarzyszenie Wspólnota Polska od 1 marca 2022 roku realizowały specjalny program „**Pomoc Polakom z Ukrainy**”. Program został wyłoniony w trybie 11b ustawy. Program „Pomoc Polakom z Ukrainy” skierowany był do Polaków, posiadaczy Karty Polaka i członków ich najbliższej rodziny z Ukrainy, którzy znaleźli się w Polsce od dnia 24.02.2022 r. z powodu działań wojennych prowadzonych na terenie Ukrainy. Projekt obejmował m.in.: wypłatę jednorazowych świadczeń finansowych, utworzenie Program

został wyłoniony w trybie 11b ustawy. Program „Pomoc Polakom z Ukrainy” skierowany był do Polaków, posiadaczy Karty Polaka i członków ich najbliższej rodziny z Ukrainy, którzy znaleźli się w Polsce od dnia 24.02.2022 r. z powodu działań wojennych prowadzonych na terenie Ukrainy. Projekt obejmował m.in.: wypłatę jednorazowych świadczeń finansowych, utworzenie centralnego biura koordynacyjno-informacyjnego ze specjalną infolinią dotyczącą świadczeń w zakresie pobytu, zdrowia, kwestii prawnych, nauki języka polskiego, utworzenie 13 lokalnych punktów pomocowo-konsultacyjnych na terenie Polski oferujących m.in. wsparcie konsultacyjno-adaptacyjne, pomoc doraźną (np. lekarzy, prawników, tłumaczy przysięgłych, psychologów) oraz kursy jęz. polskiego dla osób dorosłych, jak i opłacenie kursów adaptacji zawodowej. W ramach projektu zapewniono wsparcie ponad 60 tysiącom Polaków posiadających Kartę Polaka oraz ich rodzinom, z czego:

- około 45 tysięcy osób skorzystało z infolinii telefonicznej, gdzie osoby zainteresowane mogły otrzymać wszelkie informacje dotyczące wszechstronnej pomocy świadczonej w ramach realizacji projektu,
- 131 osób skorzystało ze wsparcia dotyczącego noclegów. 85 osób otrzymało możliwość pobytu w dedykowanych uchoźcom ośrodkach w Pułtusku i Ostródzie – na koniec grudnia w ośrodkach przebywało 50 osób z czego 13 osób powyżej 60 roku życia,
- 13441 osób otrzymało wsparcie w postaci zapomóg finansowych,
- 1976 osób otrzymało wsparcie w postaci dofinansowania m.in. do kursów podnoszenia kwalifikacji zawodowych, pomocy specjalistów: psychologów, tłumaczy przysięgłych, prawników, lekarzy, kursów języka polskiego dla osób dorosłych i młodzieży w wieku 17–18 lat, która przygotowuje się do egzaminów na studia wyższe w Polsce,
- W ramach projektu w okresie Świąt Bożego Narodzenia około 800 rodzin otrzymało paczki świąteczne.

INICJATYWY PEŁNOMOCNIKA

Obchody dni Polonii

Islandia

15 maja 2022 r. został zorganizowany Dzień Polonii w ramach Miesiąca Polskiego Dziedzictwa w Islandii. Do wspólnego świętowania obchodów Dnia Polonii oraz miesiąca polskiego dziedzictwa z Polonią w Islandii zaproszeni zostali przedstawiciele środowisk politycznych, parlamentarnych, akademickich i opiniotwórczych współpracujących z Rodakami za granicą. W wizycie udział wzięli m.in.: Pan Adam Kwiatkowski, Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP, Pani Małgorzata Gosiewska, Wicemarszałek Sejmu, posłowie i senatorowie – członkowie komisji odpowiedzialnych za kontakty z Polonią, reprezentanci IPN, MSZ, MEiN, MON, członkowie Rady programowej TVP Polonia, a także przedstawiciele środowisk duchownych, akademickich i prasowych.

Belfast

29 maja 2023 r. Pełnomocnik Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą przewodniczył delegacji Kancelarii Premiera, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, przedstawiciele świata nauki i mediów, która udała się do Belfastu, by wspólnie z mieszkającymi tam Polakami uczcić Dzień Polonii i Polaków za Granicą. Spotkanie z rodakami uświetniające Dzień Polonii i Polaków za Granicą odbyło się w Belfast City Hall. Wzięli w nim także udział przedstawiciele władz Irlandii Północnej i zaproszeni goście. Irlandia Północna była popularnym kierunkiem tzw. „nowej emigracji” po akcesji Polski do Unii Europejskiej w 2004 r.

Polonijne Forum Ekonomiczne w ramach Forum Ekonomicznego

Co roku na początku września w Karpaczu odbywa się Polonijne Forum Ekonomiczne organizowane przez Pełnomocnika Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą w ramach Forum Ekonomicznego organizowanego przez Fundację Instytut Studiów Wschodnich, które jest płaszczyzną spotkań i dyskusji przedstawicieli życia gospodarczego i społecznego polskiego pochodzenia z całego świata. Do tej pory w ramach Polonijnego Forum Ekonomicznego odbyło się łącznie 21 paneli dyskusyjnych, w tym 8 paneli prowadzonych przez ministra Jana Dzierżyczaka Pełnomocnika Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą oraz jedno wydarzenie specjalne z udziałem gości zagranicznych, odpowiedników Pełnomocnika do spraw diaspory w swoich krajach.

Dyskusje prowadzone są m.in. o perspektywach edukacyjnych, jakie polskie szkoły i uczelnie wyższe oferują młodzieży polskiego pochodzenia, promocji polskiego biznesu w świecie, budowaniu dobrego wizerunku Polski, a także o wydarzeniach i programach pomocowych dla Polonii inicjowanych i koordynowanych przez Pełnomocnika Rządu

ds. Polonii i Polaków za Granicą oraz kondycji mediów polonijnych na świecie. Forum od lat cieszy się ogromnym zainteresowaniem środowisk polonijnych, bierze w nim udział kilkuset uczestników. W trakcie Forum Pełnomocnik, już tradycyjnie, wręcza ufundowaną przez siebie Polonijną Nagrodę Forum Ekonomicznego w Karpaczu.

Polonijne Forum Ekonomiczne w Karpaczu 2020 r.

W 2020 r. zostało zorganizowanie Forum Polonijne w ramach Forum Ekonomicznego w Karpaczu, po raz pierwszy przez Pełnomocnika Rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą. Przeprowadzenie dyskusji panelowych w obrębie następujących tematów: „20 milionów obrońców dobrego imienia Polski”, „Polonia partnerem spółek skarbu państwa”, „Miliony studentów w Polsce? Polonia dla polskich uczelni”, „Białoruś – co dalej?” W każdym z panelów dyskusyjnych wzięło udział kilkadziesiąt osób; frekwencja na spotkaniach Forum Polonijnego znacznie przewyższała średnią na całym Forum. Całość wydarzenia była transmitowana online; zapis spotkań jest dostępny na stronie internetowej Pełnomocnika. Forum Polonijne w Karpaczu odbywało się pod patronatem: Instytutu Nowych Mediów, Miesięcznika Wszystko Co Najważniejsze, TVP Info, Tygodnika Sieci.

Polonijne Forum Ekonomiczne w Karpaczu 2021 r.

8 września 2021 r. Pełnomocnik zorganizował Forum Polonijne w ramach XXX Forum Ekonomicznego w Karpaczu, podczas którego poprowadził panele dotyczące Polonii i Polaków za granicą, takie jak: Budowanie dobrego wizerunku Polski za granicą –

prezentacja wybranych projektów dofinansowanych przez KPRM, Edukacja polonijna w świetle najnowszych badań – jej stan i perspektywy, Polskie uczelnie otwarte dla Polaków z zagranicy, Repatriacja – bilans nakładów a efekty, Spółki Skarbu Państwa na rzecz Polonii, czy Przedsiębiorczość polonijna. Po raz pierwszy w historii przyznana została Nagroda Polonijna Forum, której pomysłodawcą i fundatorem był Pełnomocnik. Laureatami zostali Andżelika Borys i Andrzej Poczobut, przebywający w białoruskim więzieniu działacze Związku Polaków na Białorusi, prześladowani przez reżim Aleksandra Łukaszenki. W ich imieniu nagrody odebrały Panie Irena Biernacka i Maria Tiszkowska, które – także represjonowane – opuściły Białoruś dzięki sprawnym działaniom polskich służb dyplomatyczno-konsularnych. Nagrodę wręczył Premier RP Mateusz Morawiecki.

Polonijne Forum Ekonomiczne w Karpaczu 2022 r.

6–8 września 2022 r. w ramach Polonijnego Forum Ekonomicznego odbyło się 16 paneli dyskusyjnych, z czego 6 poprowadził Pełnomocnik. Wśród tematów dyskusji znalazły się m.in. kwestie budowania dobrego wizerunku Polski za granicą, współczesnych wyzwań edukacji polonijnej i ofert wsparcia państwa, możliwości wsparcia edukacyjnego Polaków z zagranicy na polskich uczelniach na przykładzie działań podejmowanych w USA, programów pomocowych dla rodaków z Ukrainy, posiadaczy Karty Polaka, a także przyszłości ukraińskiej emigracji do Polski, a także działań podejmowanych przez administrację rządową obejmujących inicjatywy 17 resortów. Oprócz przygotowania i przeprowadzenia dyskusji, Pełnomocnik ufundował i wręczył **Polonijną Nagrodę Forum Ekonomicznego** Arcybiskupowi Metropolicie Lwowskiemu Mieczysławowi Mokrzyckiemu.

Polonijne Forum Ekonomiczne w Karpaczu 2023 r.

6 września 2023 r., podczas paneli tematycznych, dyskutowano o budowaniu dobrego wizerunku Polski za granicą, roli mediów w krzewieniu polskości, nauce języka i kształtowaniu polityki państwa wobec jej obywateli mieszkających za granicą. Tematy paneli to m.in. „Budowanie dobrego wizerunku Polski za granicą – prezentacja i wnioski z wybranych projektów dofinansowanych ze środków KPRM”, gdzie uczestnicy podzielili się swoimi doświadczeniami z realizacji projektów adresowanych do środowisk polonijnych. Panel „Media polonijne jako kreator utrwalania polskiej tożsamości poza granicami kraju” poświęcony był roli radia, telewizji, prasy i portali internetowych w kształtowaniu opinii naszych Rodaków poza granicami Polski. Podczas panelu pt. „Edukacyjna oferta państwa polskiego dla młodzieży polonijnej” dyskutowano o ofercie edukacyjnej skierowanej do Polaków za granicą.

Podczas panelu „Infrastruktura polonijna na świecie finansowana ze środków MSZ. Rezultaty i plany” dyskutowano o sposobach prowadzenia inwestycji i skali potrzeb. Pełnomocnik Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą wręczył Polonijną Nagrodę Forum Ekonomicznego dla TVP Polonia.

Zjazd Badaczy Polonii

I Zjazd Badaczy Polonii

W dniach 5–7.12.2021 roku w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów odbył się I ogólnopolski Zjazd Badaczy Polonii. Z inicjatywy Pełnomocnika Rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą Ministra J. Dziedziczaka, we współpracy z Ośrodkiem Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, zorganizowano pierwszy Zjazd Badaczy Polonii. Podczas zjazdu przedstawiono działalność badawczą Ośrodka Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym KUL, Archiwum Emigracji w Toruniu, Archiwum Jana Kowalika w Bibliotece Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej w Poznaniu, Centrum Badań nad Historią Polskiego Państwa na Uchodźctwie KUL oraz Instytutu im. gen. Władysława Andersa w Lublinie. Zaprezentowano także badania nad polskim wychodźstwem niepodległościowym prowadzone w Instytucie Historii PAN, badania IPN nad Polonią i polskim wychodźstwem politycznym w XX wieku.

II Zjazd Badaczy Polonii

II Zjazd Badaczy Polonii jako ogólnopolski przegląd badań nad Polonią i Polakami za granicą, odbył się 24–26 listopada 2022 r. w Toruniu z inicjatywy Archiwum Emigracji i Muzeum Uniwersyteckiego we współpracy z Biblioteką Uniwersytecką Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

Podczas spotkania na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika (UMK) przedstawiciele 21 ośrodków badawczych z całej Polski zaprezentowali zakres badań dotyczących tematyki Polonii i Polaków za granicą zrealizowanych w ciągu ostatnich 5 lat. Zjazd był platformą prezentacji i promocji badań oraz integracji środowiska naukowego wokół spraw Polonii. Były to prace badawcze w ramach trzech równoległych obszarów tematycznych, „Kościół i Polonia”, „Historia i archiwa polonijne”, „Badania Polonii współczesnej” oraz podczas osobnego panelu poświęconego czasopiśmow.

III Zjazd Badaczy Polonii

W dniach 21–23 listopada w Krakowie na Uniwersytecie Ignatianum odbył się

III Zjazd Badaczy Polonii zorganizowany przez Ministra Jana Dzierżyczaka, Pełnomocnika Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą wraz z Uniwersytetem Ignatianum oraz Instytutem Pokolenia. Osia tegorocznego Zjazdu była prezentacja „Atlasu Polonii świata” opracowanego przez Instytut Pokolenia. Jest to pierwsza i jedyna jak dotąd publikacja, która w sposób całościowy i wyczerpujący opisuje polską społeczność żyjącą poza krajem. Krakowskie spotkanie badaczy Polonii było płaszczyzną międzyśrodowiskowej wymiany myśli i doświadczeń, która służy również podtrzymywaniu, rozszerzeniu i nawiązaniu nowych kontaktów badawczych.

Forum Polonijne

Konferencja pt. „Wyzwania pokoleniowe – dziedzictwo nestorów Polonii”

18–19 listopada 2021 roku odbyło się XXIII Forum Polonijne, organizowane we współpracy z Akademią Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu oraz ze Stowarzyszeniem Dumni z Polski, pod tytułem „Wyzwania pokoleniowe – dziedzictwo nestorów Polonii”. Celem spotkania było motywowanie polskich społeczności za granicą do wspólnych działań i łączenia wysokiego potencjału, którym ta społeczność dysponuje w działaniach na rzecz samych środowisk polonijnych, jak i Rzeczypospolitej Polskiej, poprzez wypracowanie rekomendacji dla młodego pokolenia Polaków za granicą.

XXIV Forum Polonijne Akademii Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu „Polska i Polonia w solidarności z Ukrainą”

W dniu 30 listopada 2022 r. w Toruniu oraz w Warszawie odbyło się XXIV Forum Polonijne Akademii Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu „Polska i Polonia w solidarności z Ukrainą”. Wydarzenie odbywało się w dwóch lokalizacjach – w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz w Akademii Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu. Forum było transmitowane za pośrednictwem Internetu, by umożliwić Polonii i Polakom za granicami dołączenie do udziału.

„Moja droga do Polonii i Wiary” – jubileuszowe Forum Polonijne w Toruniu i Warszawie

27 kwietnia 2023 r. Pełnomocnik Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą Minister Jan Dziędziczak zainaugurował XXV Forum Polonijne organizowane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów we współpracy z Akademią Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu. Dwudniowe obrady były wspaniałą platformą wymiany poglądów, doświadczeń, refleksji i wspomnień.

Konferencje

Konferencja na temat aktualizacji **bazy Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) – prezes GUS** zaprezentował najnowszą wersję bazy organizacji oraz instytucji polskich i polonijnych za granicą. Repertorium prowadzone przez GUS od 2014 r. zostało zaktualizowane w 2022 r. z inicjatywy Pełnomocnika Jana Dziedziczaka.

Konferencja pt. **„Dzieło Księdza Biskupa Stanisława Stefanka dla Polonii i Polaków za Granicą”** (11 lipca 2022 r.) – inspiracją do dyskusji była wydana w 2022 r. książka pt. „Świadek ewangelicznej dobroci. Zbiór wspomnień o Księdzu Biskupie Stanisławie Stefanku”. Dyskusja poświęcona była polonijnej działalności Księdza Biskupa Stanisława Stefanka

TChr, który szczególną troską otaczał rodzinę w Polsce i na emigracji. Za swoje zasługi w 2009 r. odznaczony został przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

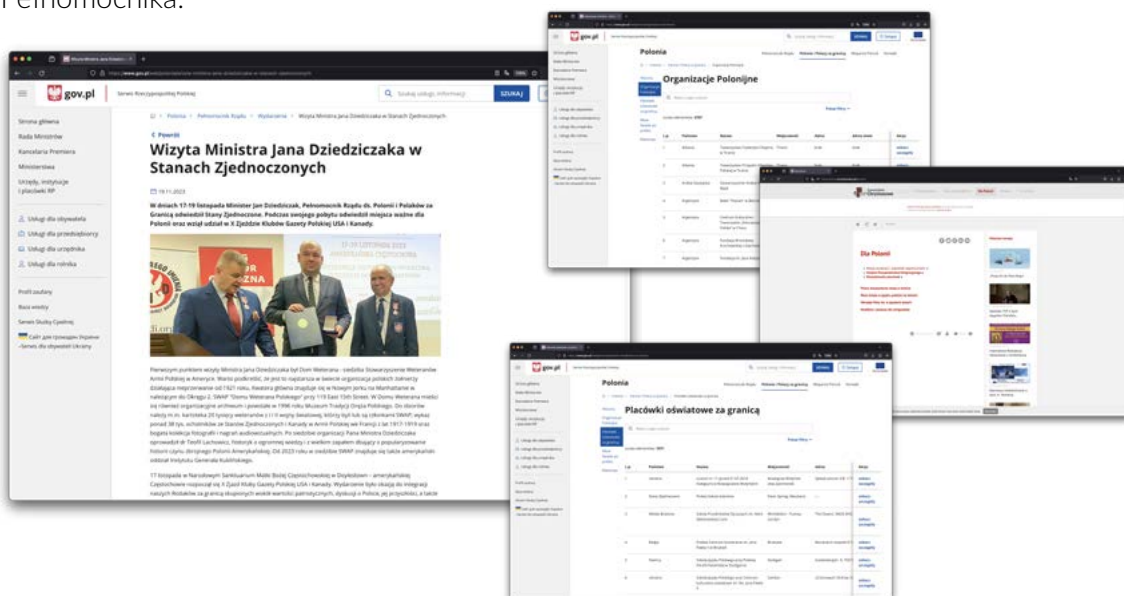
Wydarzenie w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów zgromadziło ponad 200 osób. Konferencja była także transmitowana w mediach społecznościowych oraz za pośrednictwem telewizji (na żywo m.in. w TVP INFO). Konferencja została zrealizowana przy współpracy Akademii Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu oraz Fundacji Vita Familiae.

Strona internetowa polonia.gov.pl

Na stronie internetowej Pełnomocnika Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą www.polonia.gov.pl znajdują się informacje na temat środowisk polonijnych, polskich szkół działających za granicą, baza Mszy św. w języku polskim; informacje na temat wsparcia inicjatyw polonijnych ze strony polskiej administracji rządowej; aktualności z działalności Pełnomocnika.

Wizyty i spotkania z organizacjami polonijnymi i środowiskami polskimi

W wyniku światowej pandemii COVID-19 na długi czas zostały drastycznie ograniczone kontakty bezpośrednie, stanowiące do tej pory podstawę polonijnej wspólnoty. Potrzeba kontaktu była jednak tak silna, że w krótkim czasie, dzięki nowym możliwościom technologicznym, przeszliśmy do spotkań w przestrzeni wirtualnej, organizowanych łatwiej i częściej. Zaproszenie do dyskusji z udziałem przedstawicieli z najdalszych zakątków globu przestało już być logistycznym wyzwaniem, a stało się polonijną codziennością. Paradoksalnie, ograniczenie kontaktów otworzyło – jak nigdy wcześniej – świat. Oczywiście nic nie zastąpi spotkań bezpośrednich, czego dowodzi entuzjastyczny do nich powrót, natomiast połączenia online zapewniają możliwość udziału w wydarzeniach, kiedy odległość, czas lub zdrowie stanowią przeszkodę nie do pokonania. W polityce polonijnej III Rzeczypospolitej dokonała się fundamentalna przemiana – od potrzeby zadośćuczynienia za doznane krzywdy, podziękowania za wsparcie w odzyskaniu wolności, poprzez opiekę, zachętę do powrotów po partnerską współpracę oraz bieżący dialog w wirtualnym świecie.

Wizyta rządowa w Rumunii i spotkanie z Polonią

28 marca 2023 r. premierzy Polski i Rumunii odbyli konsultacje międzyrządowe w Bukareszcie. Szef polskiego rządu spotkał się także z prezydentem Rumunii Klausem Iohannisem oraz z przedstawicielami społeczności polskiej w tym kraju. „To dzięki Państwu polskość w Rumunii kwitnie i rozwija się. Tak by jednak nie było, gdyby nie życzliwość rumuńskich władz” – mówił premier Mateusz Morawiecki podczas spotkania, którego organizatorem był minister Jan Dzierżyczak, Pełnomocnik Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą.

Wizyta Pełnomocnika Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą w Edynburgu

Spotkanie z Polonią, uhonorowanie polskich bohaterów II wojny światowej oraz konferencja naukowa poświęcona polsko-szkockiemu lekarzowi i naukowcowi Janowi Jonstonowi – w programie wizyty Ministra Jana Dzierżyczaka, Pełnomocnika Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą w Edynburgu, która miała miejsce w dniach 20–21 czerwca 2023 r.

Odślonięcie grobowca prof. Leona Bilińskiego

12 czerwca 2023 r. Pełnomocnik Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą minister Jan Dzierżyczak wraz z Pełnomocnikiem Prezesa Rady Ministrów ds. ochrony miejsc pamięci Wojciechem Labudą wzięli udział w obchodach 100-lecia śmierci wybitnego polskiego ekonomisty i ministra prof. Leona Bilińskiego, połączonych z odślonięciem jego grobowca po renowacji sfinansowanej ze środków KPRM. Profesor Biliński był postacią znaną w całej Europie, która traktowała swoją misję polityczną jako służbę ojczyźnie – wspominał zasłużonego Polaka minister Jan Dzierżyczak.

Uhonorowanie rodziny Habsburgów Żywieckich

W dniach 11–12 maja Pan Minister Jan Dzierżyczak, Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Pełnomocnik Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą przewodniczył oficjalnej delegacji do Madrytu, w której uczestniczyli

Pani Małgorzata Gosiewska, Wicemarszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Pan Andrzej Dera, Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta oraz prof. Andrzej Przyłębski, Dyrektor Instytutu De Republica.

Obchody Dnia Polonii i Polaków za Granicą na Litwie

2 maja 2023 r. Pełnomocnik Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą Minister Jan Dzierżyczak uczestniczył wraz z delegacją polskiego rządu w wizycie Prezesa Rady Ministrów w Wilnie. Oprócz spotkań bilateralnych z władzami Litwy odbyło się także uroczyste otwarcie rozbudowanego Domu Kultury Polskiej oraz – po raz pierwszy w historii – wręczenie Odznak Honorowych za Zasługi dla Polonii i Polaków za Granicą.

Wizyta Pełnomocnika Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą na Łotwie

W dniach 21–22 sierpnia 2023 r. Minister Jan Dzierżyczak odwiedził Łotwę, gdzie odbył liczne spotkania z naszymi Rodakami, odwiedził ważne dla Polaków miejsca pamięci, a także, na kilka dni przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego, odwiedził szkoły i placówki edukacyjne krzewiące kulturę i polski język.

XI Spotkanie Młodzieży Polonijnej

24 lipca 2023 r. Minister Jan Dziędziczak, Pełnomocnik Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą wziął udział w XI Spotkaniu Młodzieży Polonijnej zorganizowanym przez Siostry Misjonarki Chrystusa Króla dla Polonii w poznańskim Morasku.

XIX Światowy Festiwal Polonijnych Zespołów Folklorystycznych w Rzeszowie

14 lipca 2023 r. Pełnomocnik Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą wziął udział w inauguracji XIX Światowego Festiwalu Polonijnych Zespołów Folklorystycznych. „Polaków na całym świecie łączy historia, język, kultura i tradycja. Państwo są przykładem, jak można kultywować naszą kulturę niezależnie od miejsca zamieszkania. Polska jest wam za to wdzięczna” – mówił do uczestników rzeszowskiego spotkania minister Jan Dziędziczak.

Oficjalna Wizyta Pełnomocnika Rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą w Republice Armenii

W dniach 15–16 maja br. Minister Jan Dziędziczak złożył wizytę w Republice Armenii na zaproszenie Wysokiego Komisarza ds. Diaspory Republiki Armenii Pana Zareha Sinanayana. Centralnym wydarzeniem była inauguracja chaczkaru poświęconego Św. Janowi Pawłowi II na centralnym placu Erywania – Skwerze Chaczkarów.

Dzień Polonii i Polaków za Granicą w szwajcarskim Rapperswil

30 kwietnia br. Pełnomocnik Rządu do spraw Polonii i Polaków za granicą, Minister Jan Dziejczak wziął udział w odbywającym się w szwajcarskim Rapperswilu wydarzeniu „Z Polonią i dla Polonii w Schwanen”, którym Ambasada RP w Bernie uczciła tegoroczny Dzień Polonii i Polaków za Granicą.

I Światowy Kongres Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą w Jachrance

6 lipca 2023 r. Pełnomocnik Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą wziął udział w I Światowym Kongresie Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą zorganizowanym przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. Świętego Maksymiliana Marii Kolbego we współpracy z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwem Spraw Zagranicznych, Ośrodkiem Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą i Narodową Agencją Wymiany Akademickiej.

Uczestnicy VI Światowego Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy na spotkaniu w KPRM

30 czerwca 2023 r. w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów gościli uczestnicy VI Światowego Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy. Podczas kilkugodzinnych obrad dyskutowano na temat wsparcia polskich władz dla środowiska polonijnego. „Polskim patriotą można być w każdym miejscu na świecie, nie tylko w Polsce. Czujemy się współodpowiedzialni za Waszą polskość” – mówił podczas spotkania Minister Jan Dziejczak, Pełnomocnik Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą, który był gospodarzem spotkania.

Spotkanie mediów polonijnych i polskich w KPRM

22 września br. Minister Jan Dziejczak, Pełnomocnik Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą gościł na spotkaniu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów uczestników X Zjazdu Federacji Polskich Mediów na Wschodzie i X Światowego Forum Mediów Polonijnych. W sumie w spotkaniu wzięło udział ponad 70 dziennikarzy polonijnych i polskich ze wschodu.

Uroczystości pochówku szczątków polskiego podróżnika i afrykanisty Stefana Szolc-Rogozińskiego

10 października br. Minister Jan Dziędziczak, Pełnomocnik Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą wziął udział w uroczystościach pochówku szczątków polskiego podróżnika i afrykanisty Stefana Szolc-Rogozińskiego sprowadzonych z Paryża do rodzinnego Kalisza. Wydarzenie było okazją do przypomnienia dokonań Stefana Szolc-Rogozińskiego i oddania mu należnego hołdu.

Uroczyste zakończenie XVIII Festiwalu Polonijnego „Losy Polaków 2023”

Podczas gali Minister Jan Dziędziczak został uhonorowany Nagrodę Specjalną Fundacji Polska – Europa – Polonia, za wieloletni udział i wsparcie Festiwalu Polonijnego „Losy Polaków 2023”.

PROMOCJA TEMATYKI POLONIJNEJ

Rada programowa TVP Polonia

Rada Programowa TVP Polonia sprawuje funkcję opiniotwórczo-doradczą w sprawach programowych. Do kompetencji Rady Programowej TVP Polonia należy m.in. przedstawienie uchwał, opinii i oświadczeń w sprawach dotyczących działalności programowej TVP Polonia; podejmowanie uchwał zawierających oceny poziomu i jakości programu bieżącego oraz programów ramowych; wyrażanie opinii i ocena realizowanych działań; podejmowanie inicjatyw dotyczących działalności programowej TVP Polonia. Pełnomocnik, jako wiceprzewodniczący Rady Programowej TVP Polonia, bierze udział w bieżącej analizie działalności programowej.

Rocznica solidarności z walczącą Ukrainą

W rocznicę agresji Rosji na Ukrainę Pełnomocnik Rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą wezwał przedstawicieli Polonii z całego świata do godnego uczczenia tego wydarzenia. Odbyły się trzy akcje: „Wieczór polsko-ukraińskiej przyjaźni”, „Błękitno-żółty

gołąbek pokoju w szkołach”, „Minuta ciszy za ofiary rosyjskiej agresji na Ukrainę”. Akcja #Wieczór z Ukrainą polegała na zaproszeniu uchodźców z Ukrainy do swojego domu lub Domu Polskiego oraz ugoszczeniu ich zgodnie z polską tradycją. #Wieczór z Ukrainą – miał być okazaniem symbolicznego wsparcia oraz solidarności z walczącymi, wieczór polsko-ukraińskiej przyjaźni.

Akcja „Błękitno-żółty gołąbek pokoju w szkołach” była dedykowana uczniom szkół polskich i polonijnych za granicą. Do akcji solidarności z narodem ukraińskim zostali zaproszeni uczniowie oraz ich nauczyciele. Zostali oni poproszeni, by w dniu rocznicy lub podczas najbliższych zajęć (szkoły sobotnie) wykonali w szkole błękitno-żółtego gołąbka pokoju z papieru w technice origami. Szablon do składania został przesłany do szkół e-mailowo oraz zamieszczony na stronie internetowej Pełnomocnika (polonia.gov.pl).

Ostatnia akcja to minuta ciszy w rocznicę bestialskiej agresji Rosji na Ukrainę. Polegała na zatrzymaniu się w celu oddania hołdu poległym za Ukrainę oraz odmówieniu modlitwy za pomordowanych przez Rosjan cywilów i żołnierzy. Hasło głosiło „Stańmy na chwilę w miejscu charakterystycznym dla kraju i miejsca, gdzie mieszkamy, i zaproszmy innych do oddania hołdu: „Uczcijmy minutą ciszy poległych; bohaterskich obrońców niepodległej Ukrainy”.”

Obchody Świąt z Rodakami

W związku z świętem Zmartwychwstania Pańskiego przedstawiciele środowisk polonijnych z całego świata, jak co roku, zostali zaproszeni do wzięcia udziału we

wspólnym projekcie świątecznym. Projekt polegał na stworzeniu wspólnego wideo z przedstawicielami Polonii z różnych części świata. Motywem przewodnim w 2023 roku było polonijne szukanie pisanek, w szczególności – ogromnych pomników pisanek lub elementów architektury miejskiej, która takie olbrzymie jaja przypomina. Przesłaniem filmu miało być pokazanie elementów, które łączą Polonię i Polaków na całym świecie, mimo dzielących ich granic. Głównym celem było zaangażowanie Rodaków mieszkających za granicą Polski.

PODZIĘKOWANIA

Pełnomocnik Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą serdecznie dziękuje za współpracę i wsparcie w zakresie prowadzenia polityki polonijnej następującym osobom i instytucjom:

- wszystkim Polakom mieszkającym poza granicami naszej Ojczyzny, którym nie jest ona obojętna i którzy angażują się w polskie sprawy, dbają o dobre imię naszego kraju oraz o edukację młodego pokolenia;
- Prezesowi Rady Ministrów;
- Ministrowi Edukacji i Nauki i w sposób szczególny Departamentowi Współpracy Międzynarodowej w Ministerstwie Edukacji i Nauki;
- Ministrowi Spraw Zagranicznych i w sposób szczególny Departamentowi Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą w Ministerstwie Spraw Zagranicznych;
- Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- Urzędowi ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych;
- Pełnomocnikowi Prezesa Rady Ministrów ds. reformy regulacji administracyjnych związanych z ruchem naturalnym ludności i ochrony miejsc pamięci;
- Instytutowi Pamięci Narodowej;
- Głównemu Urzędowi Statystycznemu;
- Ośrodkowi Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą;
- Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej;
- Instytutowi Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego;
- Katolickiemu Uniwersytetowi Lubelskiemu;
- Uniwersytetowi Ignatianum w Krakowie;
- Akademii Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu;
- Uniwersytetowi im. Mikołaja Kopernika w Toruniu;
- Instytutowi Pokolenia;
- TVP Polonia;
- mediom polonijnym i polskim na całym świecie.

Kancelaria Prezesa
Rady Ministrów

**Departament Współpracy z Polonią
i Polakami za Granicą KPRM**

www.poloniam.gov.pl
polonia@kprm.gov.pl

